# RAADSVOORSTEL
**ZAAKNUMMER: 2023000984**

| Onderwerp: | Bijlage(n): | Vergadering van: | Agenda-nummer: | p.h.: |
|---|---|---|---|---|
| Initiatiefvoorstel Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal | - 4 - | 24 januari 2023 | 23.01.07 | AvE |

de raad
van de gemeente
Asten

**Samenvatting**
De leden Van Schijndel, Wever, Verbakel, Van de Ven-Meulendijks en Van Oosterhout-Swinkels dienen bij de voorzitter van de raad een Initiatiefvoorstel in tot vaststelling van het Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal.
Bij de totstandkoming van dit voorstel zijn college en organisatie als adviseurs betrokken. In het presidium van 12 december is ingestemd met behandeling van het manifest in een themabijeenkomst van de raad op 18 januari en de openbare raadsvergadering van 24 januari.

**Inhoud en beslispunten**
Zie initiatiefvoorstel met bijlagen, inclusief wensen en bedenkingen van het college. De bevindingen van de themabijeenkomst van de raad van 18 januari 2023 worden afgewacht.

**INITIATIEFVOORSTEL**
Artikel 36 Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad.
a)

| | |
|---|---|
| Datum: | 2 januari 2023 |
| Steller: | Fractie CDA<br>D.R. van Schijndel<br><br>Fractie Samen voor Asten<br>R. Wever<br><br>Fractie Algemeen Belang<br>P.M. Verbakel<br><br>Fractie PGA<br>M.J.M. van de Ven-Meulendijks<br><br>Fractie VVD<br>I.M.J. van Oosterhout-Swinkels |
| Onderwerp: | Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal |
| Voorgenomen besluit: | De raad van de gemeente Asten;<br><br>gelet op de maatschappelijke opgaven in de Toekomstagenda Asten 2030 en de bevindingen van de raad, college en organisatie in de themabijeenkomst van 18 januari 2023;<br><br>besluit<br>1. het "Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal" vast te stellen<br>2. tenminste jaarlijks het gesprek te voeren met college en organisatie over de uitwerking en voortgang van het Manifest<br>3. het Manifest te bekrachtigen in aanwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken |
| Inhoud: | **Inleiding**<br>De gemeenteraad van Asten heeft in 2022 meegedaan aan een pilot van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over een gemeentelijk statuut ter versterking van het lokaal bestuur.<br><br>Deze pilot is als volgt aangekondigd in de kamerbrief van de minister van BZK inzake acties ter versterking van de positie van gemeenteraden en provinciale staten d.d. 26 oktober 2021:<br><br>"*Juiste en tijdige informatievoorziening van het bestuur aan de volksvertegenwoordiging is een belangrijke voorwaarde voor een* |

| | |
|---|---|
| | *dualistische bestuurscultuur. Vaak blijkt het meerwaarde te hebben om aan het begin van een nieuwe raads- of statenperiode goede afspraken te maken over informatievoorziening. De driehoek vervult daarbij een belangrijke rol.*<br>*In opdracht van het Ministerie van BZK heeft dr. Gert-Jan Leenknegt onderzoek gedaan naar de mogelijke vorm en inhoud van een gemeentelijk statuut. In een statuut leggen de raad en het college vast hoe zij samenwerken en hoe bestuurders verantwoording afleggen over het door hen of onder hun verantwoordelijkheid gevoerde bestuur. Het kan de basis vormen voor een regelmatig gesprek tussen raad en college over het gevoerde bestuur. Het doel daarvan is versterking van de positie van raadsleden tegenover het college en de burgemeester en daarmee versterking van het lokaal bestuur als geheel. Het onderzoek doe ik u hierbij toekomen.*<br>*Raden en staten zend ik het onderzoek toe en ik bied aan om tien raden en staten bij de implementatie van dit statuut inhoudelijk en financieel te ondersteunen. Zij kunnen hun belangstelling hiervoor bij mijn ministerie kenbaar maken."*<br><br>Na een startgesprek van burgemeester, griffier en secretaris (BGS, aanmelding zie bijlage) is de pilot in overleg met het presidium meegenomen in het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen van 16 maart 2022. Tijdens de raadstweedaagse (begeleid door Marco de Vlaming/Wagenaar Hoes) heeft Gert-Jan Leenknegt een toelichting gegeven op de pilot en zijn onderzoek "Naar een sterkere raad" (zie bijlage). Direct daarna, op 25 mei, is een raadswerkgroep met een vertegenwoordiging uit elke fractie, adviseurs uit college (wethouder Bankers) en organisatie (programmamanager Vitale Democratie M. Feijen), ondersteuning door griffier en onder leiding van Necker van Naem van start gegaan.<br><br>In 2022 zijn de volgende stappen doorlopen:<br><br>1. Aanmelding pilot 14 februari<br>2. Startgesprek BGS 8 maart<br>3. Toelichting raad 20 mei<br>4. Start werkgroep 25 mei<br>5. Vragenlijst bestuur+org. 30 mei-12 juni<br>6. Bijeenkomst werkgroep 6 juli<br>7. TIP-onderzoek inwoners september<br>8. Themabijeenkomst raad 28 september<br>9. Concept-manifest 31 oktober<br>10. Definitief manifest 30 november<br><br>**Wat willen we bereiken**<br>De werkgroep biedt het Manifest met dit initiatiefvoorstel aan als uitnodiging aan de gemeenteraad, het college van B&W, de organisatie en de inwoners van de gemeente Asten om de daarin opgenomen manier van besturen, uitgangspunten en afspraken te onderschrijven en tenminste jaarlijks het gesprek te voeren over de uitwerking en voortgang.<br>De werkgroep ziet voor zichzelf een actieve rol om het manifest levend te maken en te houden. |

| | |
|---|---|
| | **Wat gaan we daarvoor doen**<br>De raad is via de introductietweedaagse, een vragenlijst én tijdens de themabijeenkomst van 28 september betrokken bij de totstandkoming van het manifest. Met een Tip-enquête is input van inwoners gevraagd.<br>De werkgroep is tevreden over het proces en het resultaat in de vorm van 1 A4 en legt het manifest voor aan de raad:<br>a. ter bespreking tijdens een themabijeenkomst op 18 januari<br>b. ter vaststelling op 24 januari<br>c. ter bekrachtiging op 6 maart<br><br><u>Dialoog</u><br>Op verzoek van de werkgroep en in afstemming met presidium en BGS zal Wagenaar Hoes (o.a. Marco de Vlaming, tevens opdrachtnemer van de SWOT/formatie-analyse) op 18 januari een (interne) themabijeenkomst van de raad over het Manifest begeleiden.<br><br>Het "Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal" vraagt om bewustwording in alle geledingen van de gemeente. Het manifest geeft richtlijnen voor<br>- centrale waarden voor het samenspel voor goed bestuur<br>- rolopvatting van gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie<br>- informatievoorziening en verantwoording<br>- mogelijkheden voor inwoners om te participeren<br><br>Met raad, college en organisatie zal het gesprek worden gevoerd over de in het manifest beschreven manier van besturen:<br>- welke beelden hebben de betrokkenen hierbij?<br>- wat valt op in de relatie tussen raad, college en organisatie?<br>- welke afspraken worden gemaakt en op welke wijze spreek je elkaar aan?<br><br>Deze bijeenkomst vormt de start voor het gesprek (tenminste jaarlijks) met alle betrokkenen over het manifest en de daarin opgenomen uitgangspunten en afspraken.<br><br><u>Besluitvorming</u><br>Voorgesteld wordt dat de raad met dit initiatiefvoorstel het manifest vaststelt in de openbare raadsvergadering van 24 januari 2023.<br>Het college is in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen in te brengen (zie hierna).<br><br><u>Bekrachtiging</u><br>Over de pilot is contact gezocht met het ministerie van BZK. De minister van BZK brengt op maandagmiddag 6 maart 2023 een werkbezoek aan de gemeente Asten.<br>Tijdens dit werkbezoek kan het manifest door raad, college en organisatie worden bekrachtigd als zichtbare stap in het samenwerken aan de Toekomstagenda 2030. |

| | |
|---|---|
| | Alle betrokkenen worden uitgenodigd om het Manifest op dat moment te ondertekenen.<br><br>**Mogelijke alternatieven**<br>Het Manifest is de uitkomst van een waardevol proces met een raadsbrede werkgroep en een zichtbare bijdrage aan de gewenste cultuurverandering in de Toekomstagenda Asten 2030.<br>Er zijn uiteraard ook alternatieve manieren om dit tot uitdrukking te brengen.<br><br>**Toekomstagenda Asten 2030 / Vitale democratie**<br>We willen samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onze economische en maatschappelijke uitdagingen oppakken, in het belang van een vitale, leefbare en aantrekkelijke gemeente Asten (raad 27-06-2017).<br>De raad stelt in dit manifest de inwoner centraal, spreekt zich uit voor een integer en respectvol samenspel, gaat uit van vertrouwen in ieders rol, zorgt voor een goede informatiepositie en is toegankelijk voor inwoners. Met deze uitgangspunten en afspraken en de concrete invulling hiervan kan koers worden gehouden richting Asten2030.<br><br>**Risico's**<br>-<br><br>**Communicatie**<br>Na de besluitvorming door de raad zal het manifest onderdeel gaan uitmaken van de communicatie over de Toekomstagenda.<br><br>**Wat mag het kosten**<br>De totstandkoming van het manifest is - door deelname aan de pilot - bekostigd door het ministerie van BZK. Vervolgkosten (o.a. communicatie en externe begeleiding) zullen ten laste worden gebracht van het programma Vitale Democratie. |
| Bijlagen: | a) Raadsbesluit<br>b) Kamerbrief d.d. 26.10.2022 met bijlage Onderzoek "Naar een sterkere raad";<br>c) Pilot BZK, aanmelding Asten d.d. 14.02.2022<br>d) Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal (versie na themabijeenkomst 18.01.2023) |
| Besluit college van B&W d.d. 13 december 2022 | **Wensen en bedenkingen**<br>*(Art. 147c Gemeentewet: de raad neemt geen besluit over een voorstel dan nadat het college van B&W in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen).*<br><br>Terugkoppeling door wethouder Bankers aan werkgroep d.d. 13.12.2022: |

| | |
|---|---|
| | Vanochtend is het Astens Manifest besproken in de collegevergadering. Het manifest is goed ontvangen. Vanuit het college zijn er een aantal opmerkingen gemaakt, die ik graag meegeef. Mogelijk dat deze inbreng ook terugkomt tijdens de bespreking van het manifest op 18 januari.<br><br>1. Vanuit het college is er de nadrukkelijke wens om gezamenlijk te werken aan een nieuwe bestuurscultuur. Het opstellen van het Astens Manifest wordt door het college dan ook niet gezien als eindpunt van deze pilot, maar als een mooi beginpunt voor een langer lopend traject waarin we die bestuurscultuur samen vormgeven op een eigentijdse en passende manier bij de gemeente Asten.<br><br>2. In het manifest staat onder punt B (Rolopvatting van gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie) hoe wij ons tot elkaar verhouden. In de ogen van het college wordt zeker in de inleiding nog uitgegaan van de traditionele rolverdeling: controleren, kaderstellen, volksvertegenwoordiging. Als college willen wij de komende jaren graag de stap zetten naar een manier van samenwerken, zoals die ook in de tabel behorende bij Vitale Democratie staat opgenomen. Die tabel hebben wij eerder ook met elkaar in dit traject besproken.<br><br>Vanzelfsprekend wil het college graag haar bijdrage leveren in het traject dat voor ons ligt. |

# RAADSBESLUIT

| Onderwerp: | Dagtekening: | Agendanummer: |
|---|---|---|
| Initiatiefvoorstel Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal | 24 januari 2023 | 23.01.07 |

De raad van de gemeente Asten;

gelet op de maatschappelijke opgaven in de Toekomstagenda Asten 2030 en de bevindingen van de raad, college en organisatie in de themabijeenkomst van 18 januari 2023;

besluit:

1. het "Astens Manifest: Zo blijft onze democratie vitaal" vast te stellen;
2. tenminste jaarlijks het gesprek te voeren met college en organisatie over de uitwerking en voortgang van het Manifest;
3. het Manifest te bekrachtigen in aanwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Asten van 24 januari 2023.

De raad voornoemd,

griffier,
mr. M.B.W. van Erp-Sonnemans

voorzitter,
A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk